

Avaliku arvamusküsitluse käigus esitatud tagasiside aruanne PEFC Eesti jätkusuutliku metsamajandamise standardi eelnõu V2 kohta (PEFC EST 1003:20XX)

Standardiversiooni avalikustamise periood: 28.oktoober kuni 27.detsember 2021.a.

Viide standardi punktile	Ettepaneku tegija	Kommentaari, selgitused, põhjendused	Ettepanekud sõnastuse või põhimõtte muutmiseks	Töörühma vastus ettepanekule. Arvestama jätmisel põhjendus.
Lk 4	Ülo Roop, BM Certification Estonia OÜ	“...ringlusse võetud materjalidest.”	„...ringlusse võetud puidupõhistest materjalidest.“	Arvestatud.
Lk 5 (6)	Rainer Laigu, Riigimetsa Majandamise Keskus	Nõuete täitmise hõlbustamiseks on <u>plaanis</u> koostada näidetega lisamaterjale, samuti on väiksematel metsaomanikel võimalik kasutada grupisertifitseerimise võimalust.	Kas see on hea toon, kui standardis öeldakse „plaanis on“? Mis siis kui keegi loeb seda 2 aasta pärast, kuigi selleks ajaks on tegelikult juba mingid lisamaterjalid juba olemas, siis ta mõtleb, et huvitav, kas tuleb veel mingeid materjale.	Arvestatud. Asjakohane lause kustutatud.
Lk 5	Rainer Laigu, Riigimetsa Majandamise Keskus	“Ehkki ühtsete nõuetega standard on välja töötatud kõikide metsaomanike jaoks, <u>saab standardit rakendada kohandatult</u> , vastavalt metsamaaomandi suurusele, ulatusele, metsaomaniku eesmärkidele, praktikatele ja intensiivsusele metsa majandamisel.“		Arvestatud. Selguse huvides on põhimõtte sõnastatud ümber järgmiselt: “Ühtsete nõuetega standard on välja töötatud arvestades metsamaaomandite erisusi, suurust, paigutust, metsaomaniku eesmärke, praktikaid ja intensiivsust metsa majandamisel.”

		Mida see tähendab? Võimalik on tingimuslikkus mingite nõuete täitmisel?		
Lk 6	Rainer Laigu, Riigimetsa Majandamise Keskus	Säästev metsamajandamine toimub Eestis viisil, mis tagab metsa elujõulisuse, bioloogilise mitmekesisuse, tootlikkuse ja uuenemisvõime praegu ning võimaldab ka tulevikus täita ökoloogilisi, majanduslikke, sotsiaalseid ja kultuurilisi funktsioone, <u>kahjustamata teisi ökosüsteeme.</u> Mind häirib see kahjustamata teisi ökosüsteeme. Saan aru, mida siin mõeldud on aga kui me metsastame karjääri või rohumaa, siis ju kujundame ka sinna uue ökosüsteemi. Mis justkui tähendaks, et seda tegevust teha ei või.		Arvestamata jäetud. Tegemist on väljakujunenud mõistega. Teiste all peame silmas kõrvalolevaid ökosüsteeme.
Lk 6	Rainer Laigu, Riigimetsa Majandamise Keskus	6.kriteerium. Metsa kultuuriliste ja <u>sotsiaal-majanduslike ökohüvede</u> säilitamine või asjakohane parandamine. Eraldi mõiste? Mis ökohüved need veel on? Tööhõive? Kuidas need on ökoloogilised?		Arvestamata jäetud, kuna see on PEFC rahvusvahelise standardi üks kuuest jätkusuutlikkuse kriteeriumist. Ökohüved on kõik, mis metsast saadakse (nt puit, seemned, värske õhk, süsiniku sidumine).
Lk 7	Ülo Roop, BM Certification Estonia OÜ	„Sertifitseerijate akrediteerimist ehk pädevuse hindamist viib Eestis läbi MTÜ Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskus, kes on ühtlasi ka Rahvusvahelise Akrediteerimisfoorumi liige.”	„Sertifitseerijate akrediteerimist ehk pädevuse hindamist viib Eestis läbi MTÜ Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskus, kes on ühtlasi ka Rahvusvahelise Akrediteerimisfoorumi liige. Muudest riikides viib sertifitseerijate akrediteerimist läbi kohalik PEFC poolt tunnustatud akrediteerimisasutus, kes on	Arvestatud.

			Rahvusvahelise Akrediteerimisfoorumi liige”	
Lk 7	Ülo Roop, BM Certification Estonia OÜ	„...Sertifitseeritud üksuse...”	„...Sertifitseeritud organisatsiooni...”	Arvestatud.
Lk 7	Rainer Laigu, Riigimetsa Majandamise Keskus	1) Sertifitseerijad peavad olema erapooletud, sõltumatud ja <u>pädevad</u> .	LK 7. Mina asendaks pädevad akrediteeritud, sest see tähendab sama asja. Järgmine lause selles ka kohe kirjeldab seda.	Arvestatud.
Lk 7, Sertifit - seeri mine - stand ardi - nõuet ele vasta vuse tõend amine	Eire Endrekson, MTÜ Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskus	Võtta välja „pädevuse hindamist“ ja kasutada vaid sõna „akrediteerimist“. EAK on täna vaid Euroopa akrediteerimiskoostöö organisatsiooni (EA) liige ja ei ole rahvusvahelise ülemaailmse akrediteerimisasutuste koostööfoorumi (IAF) liige.	Sertifitseerijate akrediteerimist ehk pädevuse hindamist viib Eestis läbi MTÜ Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskus, kes on ühtlasi Euroopa akrediteerimiskoostöö organisatsiooni liige. ka Rahvusvahelise Akrediteerimisfoorumi liige.	Arvestatud.
Lk 7, Sertifit - seeri mine - stand ardi - nõuet ele vasta vuse tõend amine	Eire Endrekson, MTÜ Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskus	Eesti keelse vastena sõnale „appeals“ kasutatakse sõna „apellatsioonid“. EAK on täna vaid Euroopa akrediteerimiskoostöö organisatsiooni (EA) liige ja ei ole rahvusvahelise ülemaailmse akrediteerimisasutuste koostööfoorumi (IAF) liige.	Sertifitseeritud üksuse vastu esitatud kaebustega tegeletakse vastavalt sertifitseerijate kehtestatud kaebuste ja pöördumiste apellatsioonide korrale. Kui probleeme ei suudeta lahendada, lahendatakse need kaebused vastavalt rahvusliku akrediteerimisasutuse kaebuste ja pöördumiste apellatsioonide lahendamise korrale ja seejärel	Arvestatud.

			vajadusel vastavalt kolmanda tasandi – Rahvusvahelise Akrediteerimisfoorumi kaebuste Euroopa akrediteerimiskoostöö organisatsiooni apellatsioonide lahendamise korrale.	
Lk 11	Rainer Laigu, Riigimetsa Majandamise Keskus	Puistu koosseis: puistu täisprotsentides rinnete kaupa. ...	<u>Lisada "puuliigiline jaotus".</u>	Arvestatud.
Lk 12	Rainer Laigu, Riigimetsa Majandamise Keskus	Suuremahulised metsamajandamistööd: kuivendussüsteemi ja tee ehitamine ja rekonstrueerimine ning <u>suurepindalised</u> uuendusraied, mille olulised mõjud ulatuvad serditud alast väljapoole.	Kui suur [on suurepindalaline], aga siin vist ei saa kokkuleppele, et suur on 10+ ha.	Uuendusraie ongi suurepindalaline siis, kui oluline mõju ulatub serditud alast väljapoole.
4.1.5	Ülo Roop, BM Certification Estonia OÜ	Punktis 4.1.3 on öeldud, et sertimisele kuulub kogu organisatsiooni omandis või hallatav metsamaa, punkti 4.1.5 järgi ei tohiks ettevõttel olla kehtivat serti kuniks kõik vaidlused on lahendatud. On nii?	Kui kinnisasja omandi või valduse osas esineb ebaselgust või põhjendatud vaideid, siis ei kuulu see metsamaa/ala sertimisele ning sealt pärit puitu, mittepuidulisi metsasaadusi ja ökohüvesid ei tohi turustada PEFC väitega kuniks ebaselgus või vaie on lahendatud.	Jah. Arvestatud.
4.1.6	Ülo Roop, BM Certification Estonia OÜ	Kui serti omav organisatsioon lisab/suurendab hallatavaid metsamaid, siis peaks ka need käsitlusalasse lisama, mitte ainult omandatud alasid	Kui kehtivat PEFC sertifikaati omav organisatsioon omandab või lisab hallatavaid metsamaid, siis käsitletakse ka neid serditud alana.	Arvestatud.
4.1.13	Teet Tomson, Riigimetsa Majandamise Keskus	Kui PEFC standardis pole nõuete täitmise tõendamiseks kirjaliku fikseerimise kohustust, võib organisatsioon nõuete täitmist	Lisada lause lõppu: "järgmisel korralisel auditeerimisel."	Arvestamata jäetud. Kui suuline selgitus ei olnud audiitori jaoks piisav või kui organisatsiooni erinevad töötajad tõendasid nõude täitmist erinevalt või üksteisele

		tõendada suuliselt. Kui organisatsioonil on lubatud selgitada punkti suuliselt, siis juhul, kui auditi käigus selgub, et see ei ole piisav, on audiitoril õigus nõuda vastava teabe esitamist kirjalikult.		vastukäivalt, siis võib kirjalik selgitus või teave olla ühese arusaadavuse tagamiseks vajalik juba olemasoleva auditi käigus.
6.4.3	Ülo Roop, BM Certification Estonia OÜ	<p>Kriteeriumidest ei ole selgelt aru saada, kas need nõuded laienevad ka alltöövõtjatele kes metsamajandamistöid teostavad? Ettepanek kirjeldada Indikaatorites Organisatsiooni kohustust tagada tööde tegemise vastavus standardi tingimustele ka alltöövõtjatele. Vastavalt tööohutuse seadusele on kõigil töötajatega ettevõtetel kohustus teostada riskianalüüs ja tutvustada seda oma töötajatele. Kui Organisatsioon kasutab vaid alltöövõttu (nagu teeb enamik täna serditud ettevõtteid), siis laienevad standardi tingimused tööohutuse osas ka alltöövõtjatele.</p>	<p>6.4.3.1. Tööd peavad olema korraldatud kõiki Tööohutusnõudeid järgides ja riske vähendavaid abinõusid kasutades. Töötajaid ja alltöövõtjaid peab teavitama nende tööga seotud riskidest ning riskide ennetamise abinõudest.</p> <p>6.4.3.4. Organisatsioon peab looma töökeskkonna, kus välditakse töötajate diskrimineerimist ja ebaväärikat kohtlemist ning tagatakse töötajatele võrdsed võimalused.</p> <p><i>Indikaatorid:</i> Metsamajandamistöid tehes kasutatakse sobivaid isikukaitsevahendeid. Kui organisatsioonil või selle alltöövõtjal on töötajad, siis on organisatsioonil tehtud riskianalüüs, kehtestatud ohutusjuhendid ning läbi viidud ohutusjuhendamised. Riskianalüüsi tulemused on töötajatele teatavaks tehtud. Vastavalt riskianalüüsile on töötajad läbinud tervisekontrolli. Organisatsiooni töötajad ja</p>	<p>Arvestatud ja sõnastusi muudetud. Tööohutuse nõudeid peavad järgima kõik metsas töid tegevad isikud, riskianalüüsid tehakse aga organisatsiooni oma töötajatele.</p> <p>6.4.3.1. Metsamajandamistöid tehes peavad olema täidetud tööohutusnõuded ja kasutatud asjakohaseid isikukaitsevahendeid.</p> <p>6.4.3.4. Organisatsiooni töötajad peavad saama õiglast töötasu. Renditööjõudu võib kasutada ainult juhul, kui organisatsioon suudab tõendada, et renditud töötajate õigused on tagatud.</p>

			<p>organisatsioonile teenust pakkuvad füüsilised isikud on registreeritud töötajate registris (TÖR). Renditööjõu korral on sõlmitud renditööjõulepingud ja need töötajad on võrdsustatud organisatsiooni oma töötajatega. Töölepingud, tööajaarvestus, töötajate väited, töötajate esitatud kaebused, töövaidluskomisjoni otsused ja kohtulahendid töö tasustamise ja töökeskkonna osas.</p>	
8.2.3.1.	Silver Laus, Chaga OÜ ja Erko Soolmann, Eesti Metsamajandajate Selts MTÜ	Metsa üldisest vaatevinklist arusaadav, kuid chaga ja seente kasvatuses võib seada piiranguid.	„v.a mittepuiduliste saaduste kasutamise eesmärgil võõndimetsades juba esinevad liigid, mille levik on kontrollitav“	<p>Arvestamata jäetud. Antud lauset ei saa pehmendada, sest põhineb kehtival seadusandlusel ning naabermetsade turvalisuse põhimõttel. Puudega seotud loodust saab võõrliikidega ja -genotüüpidega rikastada ka väljaspool metsi, näiteks istandikes jt kultuurmaastikes, mitte looduse toeks arvatavas metsas. Samas ka mittemetsamaal asustatavatele võõrliikidele on seatud rida piiranguid. Eelkõige levimise ja naaberalade ja -koosluste kahjustamise ohule tuginedes. Antud juhul on arvatavasti kandvaks paranduse/muutmise taotluse aluseks must pässik, mis on tervet puitu kahjustav ja mädanikku tekitav seen. Isegi kui liik on Eestis olemas, siis agressiivsete genotüüpide toomine meie metsade piirkonda ei ole ohutu, sest parema kasvu tõttu on kõik metsad suuremas nakkusohus kui kohaliku loodusliku genotüübi tõttu. Seni, kuni ei ole selget tõendust (nt teaduslikule uuringule tuginedes), et uus genotüüp on väiksema levimisvõimega kui looduslik ja väiksema nakatumise võimega (kasvuvõime on ju tõendatult parem kui kohalikul), et tohiks tema PEFC aladele</p>

				<p>introdutseerimisega oma ja eriti teiste omandite metsa tervist ja puidu kvaliteeti ohustada (PEFC nõue 8.2.3.). Olgu märgitud ka, et vastavalt PEFC serdile äriliste ökohüvede puhul tuleb need tegevuskavas deklareerida ning määratleda sidusrühmad (viimasteks ei ole ainult Chaga töötledajad/tarbijad, aga ka naabermetsade omanikud, keda pässik võib ohustada ning kellele tuleks siis ka võimalike kahjude hüvitamiseks valmis olla).</p>
8.2.3.2.	<p>Silver Laus, Chaga OÜ ja Erko Soolmann, Eesti Metsamajandajate Selts MTÜ</p>	<p>Seente kasv võib levida vähesel määral kõrvalmetsadesse, küll aga on see pigem ökosüsteemi rikastav.</p>	<p>„va mittepuiduliste saaduste kasvatamise eesmärgil kus metsa viidud ja levitatud liikide ja/või genotüüpide korral on tagatud nende tahtmatu ja kontrollimatu levik“</p>	<p>Arvestamata jäetud. Antud lauset ei saa pehmendada, sest põhineb kehtival seadusandlusel ning naabermetsade turvalisuse põhimõttel. Puudega seotud loodust saab võõrliikidega ja -genotüüpidega rikastada ka väljaspool metsi, näiteks istandikes jt kultuurmaastikes, mitte looduse toeks arvatavas metsas. Samas ka mittemetsamaal asustatavatele võõrliikidele on seatud rida piiranguid. Eelkõige levimise ja naaberalade ja -koosluste kahjustamise ohule tuginedes. Antud juhul on arvatavasti kandvaks paranduse/muutmise taotluse aluseks must pässik, mis on tervet puitu kahjustav ja mädanikku tekitav seen. Isegi kui liik on Eestis olemas, siis agressiivsete genotüüpide toomine meie metsade piirkonda ei ole ohutu, sest parema kasvu tõttu on kõik metsad suuremas nakkusohus kui kohaliku loodusliku genotüübi tõttu. Seni, kuni ei ole selget tõendust (nt teaduslikule uuringule tuginedes), et uus genotüüp on väiksema levimisvõimega kui looduslik ja väiksema nakatumise võimega (kasvuvõime on ju tõendatult parem kui kohalikul), et tohiks tema PEFC aladele introdutseerimisega oma ja eriti teiste omandite metsa tervist ja puidu kvaliteeti ohustada (PEFC</p>

				nõue 8.2.3.). Olgu märgitud ka, et vastavalt PEFC serdile äriliste ökohüvede puhul tuleb need tegevuskavas deklareerida ning määratleda sidusrühmad (viimasteks ei ole ainult Chaga töötajad/tarbijad, aga ka naabermetsade omanikud, keda pässik võib ohustada ning kellele tuleks siis ka võimalike kahjude hüvitamiseks valmis olla).
8.2.4.	Edvard Eelsalu, Riigimetsa Majandamise Keskus	<i>Indikaatorid:</i> Organisatsioonil on vajadusel põhjendus ja kooskõlastus Päästeametiga.	“Organisatsioonil on <u>kontrollitud põletamise</u> vajadusel kooskõlastus Päästeametiga.”	Arvestatud osaliselt, sõnastus täpsustatud. Kontrollitud põletamise vajadus peab olema põhjendatud. Sõnastust muudetud järgmiselt: Organisatsioonil on kontrollitud põletamise vajadus põhjendatud ja põletamine on kooskõlastatud Päästeametiga.
8.2.10	Edvard Eelsalu, Riigimetsa Majandamise Keskus	Taimekaitsevahendite kasutamisel tuleb järgida tootjapoolset juhendit, töötajad tuleb eelnevalt koolitada, juhendada ja tagada neile nõuetekohane kaitsevarustus. <i>Indikaatorid:</i> Kasutajad on juhendatud, mittebioloogiliste taimekaitsevahendite kasutamisel on kasutajal taimekaitsetunnistus, kasutusel on asjakohane isikukaitsevarustus, dokumentatsioon on asjakohane.	Indikaatorid: Kasutajad on juhendatud, mittebioloogiliste taimekaitsevahendite kasutamisel on kasutajal taimekaitsetunnistus, kasutusel on asjakohane isikukaitsevarustus, dokumentatsioon on <u>aja- ja</u> asjakohane.	Arvestatud.
8.3.5.	Edvard Eelsalu, Riigimetsa Majandamise Keskus		<i>Indikaatorid:</i> Organisatsioonil on olemas metsaparandustaristuga seotud tegevuste põhjendused, metsaparandustaristu objekti tööprojektid ja asjakohased kooskõlastused. Tööde tegemisel on arvestatud kaitsealuste liikide ja teiste piirangutega.	Arvestatud.
8.6.2.	Rainer Laigu, Riigimetsa	Organisatsioon ei tohi seada põhjendamatu piiranguid	Kas siia alla võiks minna ka tee kinni panek tee ehituse ajaks, et	Jah, tee-ehitus on ohutusega seotud. Täpsustatakse juhendis.

	Majandamise Keskus	<p>igaüheõigusele. Igaüheõiguse alusel on mets avatud kõigile, arvestades organisatsiooni majandustegevuse eripära. Piirangute seadmine on lubatud põhjendatud juhtudel, nt omandiõiguse kaitse, metsa tervisliku seisundi tagamise, peamiste ökohüvede pakkumisel rahalise kasu saamise eesmärgil, sihiliku prügistamise vältimise ja ohutuse tagamise eesmärgil, või kui ökohüvede varumine võib seada ohtu loodusliku koosluse säilimise.</p>	<p>keegi oma autot puruks ei sõidaks ja meilt selle-eest hüvitist ei nõuaks?</p>	
9.1.1.	Pille Ligi, Loodushoiu Fond	<p>Kas need indikaatorid on kusagil lahti kirjeldatud ka detailides? Kuidas hindab audiitor ja mis on need sammud, mida maaomanik peab tegema, et täidetud saaks näiteks kriteeriumid 9.1.1 ja 9.1.3.</p>		<p>Indikaatoriteks on 8. ja 9. peatüki üksikindikaatorid, samuti õigusaktidest tulenevad nõuded.</p> <p>Organisatsioon defineerib tegevuskavas oma metsamajandamise pikaajalised eesmärgid ja hindamise põhimõtted, mida ta seire käigus jälgib. Nt kui metsa peamiseks ökohüveks on mulla süsinikutagavara säilitamine (süsiniku sidumise eesmärgil), siis see on defineeritud tegevuskavas eesmärgina ning selle täitmist tulebki hinnata vastavate enda valitud või kellegi soovitatud indikaatorite abil vastavalt sertifikaadi nõudele 8.3.3. ja 8.3.4. (ehk peab olema tagatud tootlikkuse pikaajaline jätkusuutlikkus). Näiteks spetsiifiline indikaator metsamajandamisel, uuendusraietel on mullapinna võimalikult vähene kahjustamine (nt mitte üle 10%) ning vastavalt nende nõuetele jälgitaksegi seda, et ollakse vähe kahjustanud.</p> <p>Teiseks indikaatoriks on metsa uuendamine kvaliteetsete ja kasvukohale sobivate metsataimedega.</p>

				Analoogse näite põhjal saab lahendada teisi teemasid (metsa liigilise koosseisu muutumine raiete käigus, metsamarjade korjemahu säilumine serditud alal jne).
9.1.3.	Pille Ligi, Loodushoiu Fond	Kas need indikaatorid on kusagil lahti kirjeldatud ka detailides? Kuidas hindab audiitor ja mis on need sammud, mida maaomanik peab tegema, et täidetud saaks näiteks kriteeriumid 9.1.1 ja 9.1.3.		<p>Indikaatoriteks on 8. ja 9. peatüki üksikindikaatorid, samuti õigusaktidest tulenevad nõuded.</p> <p>Organisatsioon defineerib tegevuskavas oma metsamajandamise pikaajalised eesmärgid ja hindamise põhimõtted, mida ta seire käigus jälgib. Nt kui metsa peamiseks ökohüveks on mulla süsinikutagavara säilitamine (süsiniku sidumise eesmärgil), siis see on defineeritud tegevuskavas eesmärgina ning selle täitmist tulebki hinnata vastavate enda valitud või kellegi soovitatud indikaatorite abil vastavalt sertifikaadi nõudele 8.3.3. ja 8.3.4. (ehk peab olema tagatud tootlikkuse pikaajaline jätkusuutlikkus). Näiteks spetsiifiline indikaator metsamajandamisel, uuendusraietel on mullapinna võimalikult vähene kahjustamine (nt mitte üle 10%) ning vastavalt nende nõuetele jälgitaksegi seda, et ollakse vähe kahjustanud.</p> <p>Teiseks indikaatoriks on metsa uuendamine kvaliteetsete ja kasvukohale sobivate metsataimedega.</p> <p>Analoogse näite põhjal saab lahendada teisi teemasid (metsa liigilise koosseisu muutumine raiete käigus, metsamarjade korjemahu säilumine serditud alal jne).</p>

Üldised märkused, soovitusel, ettepanekud:

Ettepaneku tegija	Ettepanekud sõnastuse või põhimõtte muutmiseks	Töörühma vastus ettepanekule
Asko Lust, Preferred by Nature	Standard on metsaomaniku poolelt vaadatuna väga hea – ei ole üle mõistuse piiranguid ja nõuded on paindlikud.	Täname positiivse tagasiside eest.
Asko Lust, Preferred by Nature	Sertifitseerija poole pealt on muidugi asi oluliselt keerulisem, kuna väga vähe on nõuetel numbrilisi väärtusi – näiteks ei ole määratud säilikutel arvu, lamapuidu kogust vms. Me ise küll PEFC metsamajandamise sertifitseerimist ei paku, aga teen siiski ettepaneku nendesse standardi punktidesse kuhu on võimalik, konkreetsed väärtused või väärtuste vahemikud sisse kirjutada. Praeguses versioonis saab metsasertifitseerimine sõltuma väga palju audiitorist, mõni tõlgendab nõudeid rangemalt ja mõni leebemalt.	Arvestades Eesti metsade keskkonna- ja liigilist mitmekesisust ei saa üheseid kitsaid kvantitatiivseid mõõdikuid seada. Standardi nõuded lähtuvad omaniku ja metsa eripäradest ja loominguilisest suhtumisest metsa. Lisaks ka õigusaktidest tulenevad nõuded omanikule täitmiseks.
Asko Lust, Preferred by Nature	Samuti on standard nõuete osas leebem kui FSC CW riskihinnang – ei ütle et peaks olema sama range, aga tasuks kaaluda Natura aladel olevate Natura metsaelupaigatüüpide kahjustamise välistamist ja seda just EL komisjoni nõuete valguses. Viimase kaebuse osas tänaseks minuteada otsust ministriumilt veel ei ole tulnud, aga kui see lähiajal avalikustatakse, siis tasuks selle tulemustega arvestada. Arvata võib et Natura elupaikade seoses mingid muudatused ministriumilt poolt tulevad. See oleks oluline nendele tööstustele, kes kasutavad PEFC materjali oma SBP või FSC toodete sisendiks.	Selleks on defineeritud ökoloogiliselt väärtuslikult metsad ja nendega seotud piirangud, mis rakenduvad sõltumata kaitsemeetmete põhimõtete muutustest. Kui riigi õigusaktides ei ole kitsendusi, siis kohustuste asemel saab rakendada omanikupõhist vabatahtliku kaitse võimalust. Nt mõiste Ökoloogiliselt väärtuslik mets ja standardi punktid 8.4.2., 8.4.3. Ökoloogiliselt väärtuslik mets: mets, mis hõlmab haruldasi, tundlike ja esinduslike metsa ökosüsteeme, mis kas ise või võrgustikus aitavad oluliselt kaasa ökosüsteemi tootlikkusele, bioloogilisele mitmekesisusele ja vastupidavusele. Ökoloogiliselt väärtuslikuks metsaks on loodusreservaadid, kaitsealade ja püsielupaikade sihtkaitsevööndid ja piiranguvööndid, hoiualad, I kategooria liikide registreeritud leiukohad ja omaniku poolt

		<p>vabatahtlikult ökoloogiliselt väärtuslikuks määratud mets, mis on kirjeldatud tegevuskavas. Ökoloogiliselt väärtuslikuks metsaks võib määratleda ka riiklikus registris oleva vääriselupaiga või metsa osa, millele organisatsioon on ise määratlenud väärtuslikkuse tunnused. (allikas: ST tööühm)</p> <p>8.4.2. Ökoloogiliselt väärtuslik mets ja ökoloogiliselt väärtuslik mittemetsamaa peavad olema määratletud ja kaardistatud metsainventeerimisel, riiklike registrite alusel ja/või organisatsiooni enda vabatahtliku otsuse alusel.</p> <p>8.4.3. Metsamajandamistöõde kavandamisel ja tegemisel tuleb ökoloogiliselt väärtuslikku metsa ja ökoloogiliselt väärtuslikku mittemetsamaad säilitada, jättes need majandamisest kõrvale või kasutades seal töövõtteid, mis ei kahjusta oluliselt ökoloogilisi väärtusi, vaid pigem soodustavad väärtuste püsimist või kujunemist ja rikastavad metsa struktuuri.</p>
Asko Lust, Preferred by Nature	Üldiselt saab öelda, et hea alternatiiv FSC FM standardile, vähem bürokraatiat ja oluliselt kättesaadavam tavametsaomanikule.	Täname positiivse tagasiside eest.
Silver Laus, Chaga OÜ ja Erko Soolmann, Eesti Metsamajandajate Selts MTÜ	Paneme teele omapoolsed kommentaarid seoses PEFC standardi muutmiseks/täiustamiseks. Oleme oma pöördumise teinud kahe ettevõtte arvamuse peale. Lisaks Chaga OÜ arvamusele kujundas oma seisukoha ka Erko Soolmann, Eesti Metsamajandajate Selts MTÜ'st. Et paremini aru saada meie sisendi olemusest ja anda konteksti, siis meie tegevusvaldkond on metsa alternatiivne kasutus, millest	Täname selgituste eest. Ettepanekud arvestamata jäetud. Ettepanekutena tehtud lauseid ei saa pehmendada, sest põhineb kehtival seadusandlusel ning naabermetsade turvalisuse põhimõttel.

	<p>lähtuvalt pakutakse klassikalise metsamajandamise kõrvale uusi majandamise meetodeid, ilma puud raiumatta. Seda läbi erinevate mittepuiduliste saaduste (nt seentekultuuri) kasvatamiste, mis täna juba eesti metsades leidub ja sellest lähtuvalt on olnud siinse ökosüsteemi osa aegade algusest. Eesmärk ei ole hakata punkte maha kriipsutama või juurde lisama, pigem jätta tõlgendamisruumi ja mitte sattuda sõnastuse vangiks olukorras, kus teadus ja kogemus soosib uut viisi, aga seadusandlus ei ole sellega arvestanud ja võib metsaomanike läbi sõnastuse hoida eemale.</p>	<p>Puudega seotud loodust saab võõrliikidega ja -genotüüpidega rikastada ka väljaspool metsi, näiteks istandikes jt kultuurmaastikes, mitte looduse toeks arvatavas metsas. Samas ka mittemetsamaal asustatavatele võõrliikidele on seatud rida piiranguid. Eelkõige levimise ja naaberlade ja -koosluste kahjustamise ohule tuginedes. Antud juhul on arvatavasti kandvaks paranduse/muutmise taotluse aluseks must pässik, mis on tervet puitu kahjustav ja mädanikku tekitav seen. Isegi kui liik on Eestis olemas, siis agressiivsete genotüüpide toomine meie metsade piirkonda ei ole ohutu, sest parema kasvu tõttu on kõik metsad suuremas nakkusohus kui kohaliku loodusliku genotüübi tõttu. Seni, kuni ei ole selget tõendust (nt teaduslikule uuringule tuginedes), et uus genotüüp on väiksema levimisvõimega kui looduslik ja väiksema nakatumise võimega (kasvuvõime on ju tõendatult parem kui kohalikul), et tohiks tema PEFC aladele introductseerimisega oma ja eriti teiste omandite metsa tervist ja puidu kvaliteeti ohustada (PEFC nõue 8.2.3.). Olgu märgitud ka, et vastavalt PEFC serdile äriliste ökohüvede puhul tuleb need tegevuskavas deklareerida ning määratleda sidusrühmad (viimasteks ei ole ainult Chaga töötlemajad/tarbijad, aga ka naabermetsade omanikud, keda pässik võib ohustada ning kellele tuleks siis ka võimalike kahjude hüvitamiseks valmis olla).</p>
<p>Rainer Laigu, Edvard Eelsalu, Riigimetsa Majandamise Keskus</p>	<p>2 redaktsioonilist täiendust on märgitud kollasega lisatud failis (PEFC_EST_1003_20XX_PEFC_Eesti_jatkusuutliku_metsamajandamise_standard_V2_RMK_10.01.2022)</p>	<p>P 7.2.1. ja 8.2.11. arvestatud.</p>

PEFC EST 1003:20XX seonduvate protseduurireeglite osas tehtud ettepanekud:

Ettepaneku tegija	Ettepanekud sõnastuse või põhimõtte muutmiseks	Töörühma vastus ettepanekule
Ülo Roop, BM Certification Estonia OÜ	<p>Protseduuristiku poolelt soovin kommenteerida PEFC EST 4 dokumenti kui tohib. Sellega seonduvalt eelkõige punkti 5.2.2 , kus on nõue, et lisaks juhtaudiitorile peab meeskonnas olema “üks audiitor kes on kvalifitseeritud keskkonnaküsimustes.” See nõue jääb hetkel segaseks, eelkõige kahes aspektis:</p> <ol style="list-style-type: none"><li data-bbox="436 565 1331 695">1. Kui punktis 5.2.1 on käsitletud auditimeeskonda ja selle määramist sertimisasutuse poolt tagades valdkonnaspetsiifika, siis metsamajandusaudiitorid ei ole piisava keskkondliku spetsiifikaga, et neile peab lisaks sellise audiitori määrama?<li data-bbox="436 699 1331 764">2. “Kvalifitseeritud keskkonnaküsimustes” – millised on miinimumkriteeriumid? Kas selle kohta on ka juhend?<li data-bbox="436 769 1331 964">3. Mõnede klientide auditi päevade arv tuleb 1. Kui kaasame sinna kaks audiitorit, siis suurendame kunstlikult audiitorite päevade arvu, mis tõstab kulusid nii sertijale kui kliendile, mis omakorda on minu hinnangul ebamõistlik. Neid kliente on Eesti kontekstis väga vähe aga kui see nõue jääb edaspidi sisse, siis see ei soodusta väikeste metsaomanike sertide väljastamist.	<p>Täname kommentaari eest. EMSN käsitleb ettepanekuid PEFC EST 4 ajakohastamise käigus.</p>